

niets aan het vermogen der N.V. wordt onttrokken, doch integendeel het vermogen tot het volle bedrag van het tegenover de eigen aandelen ontvangen bedrag wordt vermeerderd, moge comptabel beschouwd, onwederlegbaar zijn, in de oogen van den fiscus kon deze stelling geen genade vinden. De Raad van Beroep te Utrecht stelde zich op het standpunt, dat evengoed als bij inkoop van eigen aandelen tegen te hoogen prijs een verkapte winstuitkeering kan geschieden, dit ook kan geschieden bij verkoop tegen te lagen prijs. In cassatie overwoog de Hooge Raad, dat de in casu verkochte aandelen geen nieuwe uitgifte vormden, aangezien deze tevoren door de aangeslagen N.V. waren ingekocht, om welke reden zij, nu zij na inkoop niet waren ingetrokken, deel uitmaakten van belanghebbende's vermogen en op één lijn stonden met andere beleggingen. Hieruit concludeerde de Hoog Raad, dat de R. v. B. terecht had aangenomen, dat de aangeslagen N.V. door die aandelen af te staan, tegen een prijs, die lager was dan de werkelijke waarde, een deel van haar vermogen en wel ten bedrage van het verschil tussehen die waarde en den bedongen prijs, tot uitdeeling had gebracht, welke uitdeeling belastbaar werd geacht, aangezien volgens de (feitelijke) beslissing van den Raad van Beroep de uitdeeling was geschied aan de aandeelhouders van de aangeslagen N.V. en deze uitdeeling door winst was gedekt. Bij verkoop van vroeger ingekochte aandelen zij men dus voorzichtig. Geschiedt de verkoop aan deelgerechtigden in de winst, dan zal dividendbelasting verschuldigd zijn over de waarde der aandelen verminderd met den verkoopprijs, indien en voorzoverre er winst is. Belastingheffing kan echter worden vermeden, indien de ingekochte aandelen vooraf teniet worden gedaan, het geplaatst kapitaal met de nominale waarde wordt verminderd en eerst daarna met inachtneming der daarvoor geldende formaliteiten uitgifte van nieuw kapitaal plaats vindt.

Wordt echter aldus gehandeld, dan is het vrijwel zeker, dat bij den inkoop der eigen aandelen reeds dividendbelasting moet worden betaald, indien en voor zoverre er winst is. De fiscus komt dus altijd aan bod. Welke boeking bij in- en verkoop van eigen aandelen rationeel is en welke boeking aanleiding geeft tot den laagst mogelijken aanslag D.T.B. zal in de praetijk voor ieder geval afzonderlijk moeten worden uitgemaakt.

Noch de juridische, noch de fiscale opvattingen, die in het voorgaande voor het voetlicht zijn gebracht zullen den bedrijfs-economisch geschoolde kunnen bevredigen. Er is alle aanleiding tot ernstige critiek. Het mag evenwel nauwelijks verwacht worden, dat in de bestaande opvattingen spoedig wijziging zal komen. Voorloopig is het dus raadzaam om in de praetijk met deze opvattingen rekening te houden.

J. O. VAN GRUISEN

UIT HET BUITENLAND

Red.: F. HAARBOSCH, CH. HAGEMAN, Drs. A. TH. DE LANGE en Drs. W. P. DEN TURK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris der Redactie)

Wettelijke Regeling in Zuid-Afrika

In de nummers van 20 en 27 Juni van „The Accountant” komt het volgende voor betreffende een rapport, uitgebracht door een Commissie, welke was opgedragen te onderzoeken: whether it is advisable to place the profession of accountancy and auditing within the Union of South Africa on a unified basis by the incorporation of a representative body having control over the whole profession and keeping a register in

which should be inscribed the names of all qualified members of the profession.

In 1904 werkten in Transvaal reeds 2 vereenigingen samen om tot een regeling te komen, waarbij niemand zich accountant kon noemen, tenzij hij ingeschreven was als public accountant. Op deze wijze ontstond de Transvaal Society of Accountants. Alle personen, die op dat moment als accountant werkzaam waren in Transvaal werden toegelaten. Voorts werd een examen ingesteld voor nieuwe leden.

In 1907 werden de Cape Society of Accountants en de Society of Accountants and Auditors in the Orange Free State opgericht, doch in deze provincies bleef de toestand, zooals deze in Engeland thans nog is.

In 1909 werd de Natal Society of Accountants gesticht. De regeling van het beroep in Natal werd op eenzelfde leest geschied als in Transvaal.

Vershillende pogingen om tot eenheid te komen mislukten om de een of andere reden. Sinds 1919 hebben de 4 vereenigingen echter nauw samengewerkt en regels tot toelating opgesteld. De examens werden afgenomen door een Algemeene Examencommissie.

Vermeldenswaard is nog, dat de Engelsche Society of Incorporated A. and A. examens in Z. Afrika wilde afnemen. De 4 Z. Afrikaansche vereenigingen, die wel leden van de Society wilden overnemen, stonden echter niet toe, dat deze laatste examens afnam en de voor dit examen geslaagden via het lidmaatschap der Society, lid van één der Afrikaansche vereenigingen konden worden.

Ook andere Accountantsorganisaties, zooals de Corporation of Accountants, de London Association enz. vestigden zich in Z. Afrika, doch werden niet erkend.

In 1927 kwam een overeenkomst tot stand, bekend als „Pearee Agreement” waarbij tenslotte 73 gegadigden als leden van een der 4 vereenigingen werden aangenomen.

De gegadigden moesten voldoen aan de volgende 4 eischen. Zij moesten personen zijn van goede reputatie, ten tijde der aanmelding het beroep uitoefenen, het beroep onafgebroken 10 jaar uitgeoefend hebben, dit beroep als hoofdberoep uitgeoefend en een kantoor voor eigen rekening hebben gedreven.

De Chartered Accountants Designation Act 1927 zorgde na het Pearee Agreement voor een zekere uniformiteit tussehen de 4 provincies door den titel Chartered Accountant (South Africa) aan de leden der Vereenigingen te verleen, doch algeheele uniformiteit werd niet verkregen.

De Commissie kwam na raadpleging van de vershillende accountantsvereenigingen, universiteiten, kamers van koophandel enz. tot de volgende beslissing. We are of opinion, that the present anomalies in the position of the accountancy profession in the four provinces are highly undesirable, and regard it as essential, in the interests both of the public and the profession, that the present divergence of practice should be replaced by a uniform system. We, therefore, recommend the introduction of legislation to this end.

Het spreekt van zelf, dat alle ontvangen adviezen niet censluidend waren. Aangezien in dit rapport de pro en contra van de wettelijke regeling uitvoerig worden weergegeven, meenen wij goed te doen hieraan nog het volgende te ontleenen.

De voornaamste bezwaren opgeworpen tegen een wettelijke regeling waren:

- 1e. De kwestie is in 1930 in Groot-Britannië onderzocht door een Board of Trade Committee, die zich tenslotte tegen registratie uitsprak. Deze beslissing kwam overeen met het standpunt van de Chartered Societies, doch verschilde met dat van de Incorporated Society.
- 2e. De ondervinding van registratie in Transvaal en Natal is

niet bevredigend geweest. Voorts zijn onbevoegde menschen mede erkend door de noodzakelijkheid om alle practiseerende accountants op te nemen.

- 3e. Het is het meest fair tegenover ieder, het beroep open te laten en het publiek omtrent de capaciteiten te laten oordeelen. In dit verband wordt opgemerkt, dat 75 % van het belangrijke werk in handen is van Chartered Accountants of South Africa, zoodat het publiek geen bescherming behoeft.
- 4e. Het is moeilijker om onder eenigen vorm van wettelijke registratie de discipline van het beroep uit te oefenen en te handhaven.
- 5e. Men vreest, dat zelfs indien registratie thans wordt doorgevoerd, men nog steeds niet aan het einde is, want dat later actie door onbevoegden zou worden gevoerd, hetwelk tot hun toelating tot het register zou kunnen leiden.
- 6e. Opnieuw zullen onbevoegden worden toegelaten, waardoor de hooge beroepsopvatting wordt verlaagd en men onrecht doet tegenover de huidige studenten, die den langen studieweg afleggen om door een examen hun doel te bereiken.

Deze bezwaren zijn door de Commissie niet doorslaggevend geoordeeld en zijn in het rapport weerlegd.

ad. 1e. De Board of Trade Committee heeft indertijd wettelijke regeling afgekeurd wegens het ontbreken van eenige vraag door het publiek naar regeling, de praktische moeilijkheden om een gedwongen register samen te stellen „such as defining an accountant's functions” en de vrees, dat indien de accountantspractijk alleen zou worden open gelaten voor degenen, die een hooge beroepsopvatting huldigen, men groote moeilijkheden in den weg zou leggen aan degenen, die het meer eenvoudige werk deden, waardoor ook cliënten, die met dit werk zouden kunnen volstaan, gedwongen zouden worden betere doch ook duurder betaalde krachten te nemen.

Dit laatste argument heeft er toe geleid om de mogelijkheid te onderzoeken een afzonderlijk register, hetzij vrijwillig, hetzij gedwongen, in te stellen voor boekhouders. De Commissie was van oordeel, dat voorloopig hiertoe niet moest worden overgegaan. De boekhouders kunnen dus hun werk als tot dusver blijven uitvoeren zonder regeling, waardoor tevens bedoeld argument zijn kracht verliest.

Voorts wordt gewezen op het wisselend standpunt der groote Britsche vereenigingen. Was de Society in 1930 vóór wettelijke regeling en het Institute er tegen, thans was de Society tegen, zoodals blijkt uit een uitlating van den vertegenwoordiger „I have also referred to the fact, which I understand to be the case, from very reliable sources, that The Chartered Institute of England is now slightly in favour of registration, whereas we are opposed to it”.

ad. 2e. Hiertegen wordt opgemerkt, dat men ver vooruit moet zien en dat een definitieve regeling van het beroep in het belang is van de beroepsgenooten en het publiek, waarvoor eenige opofferingen gevraagd kunnen worden.

ad. 3e. Het belang der practiseerende accountants is niet het eenige, misschien zelfs niet het voornaamste belang. Het publiek moet beschermd worden tegen incompetentie.

ad. 4e en 5e. Deze bezwaren betreffen de uitvoering, welke er op gericht kan zijn deze te ondervangen. De Commissie is van meening, dat men mag eischen, dat deze regeling definitief zal zijn en dat men eventuele toekomstige vragen tot verlagening der toelatingseischen af zal wijzen.

ad. 6e. Ontkend wordt, dat wettelijke regeling de hooge beroepsopvatting naar beneden haalt, het is juist een voornaam doel van elke wettelijke regeling om deze te handhaven en indien mogelijk te verbeteren.

Studeerenden hebben evenmin reden tot klagen, indien de

onbevoegden, die thans vrijheid hebben hun beroep zonder eenige beperking uit te oefenen in de regeling worden opgenomen, terwijl verdere vermeerdering van deze groep wordt uitgesloten.

De commissie is tot de overtuiging gekomen, dat de onbevredigende toestand op het gebied der accountancy in de Unie is toe te schrijven aan het ontbreken van een regeling, vallende onder één wet voor het geheele gebied. De plaatselijke en halve maatregelen, die van tijd tot tijd zijn genomen hebben tot onzekerheid en een geprikkelde stemming geleid. Slechts indien men zeker is, dat in de toekomst geen verdere concessies zullen worden gedaan en geen fundamenteele wijzigingen zullen plaats hebben, kan men verwachten, dat het beroep de gedane voorstellen zal goedkeuren.

De personen, die tot het register worden toegelaten zullen gerechtigd zijn de aanduiding „Registered Accountant and Auditor” te voeren.

Toegelaten zullen worden:

- a. alle accountants, die onder de Chartered Accountants Designation Act 1927 vallen.
- b. een beperkt aantal personen, die naar genoegen van de Provincial Board kunnen aantoonen, dat zij over voldoende theoretische en praktische kennis beschikken, hetgeen moet blijken uit afgelegde examens en praktische ervaring op een accountantskantoor.
- c. accountants, die zich van elders in de Unie vestigen en die kunnen bogen op een gelijkwaardige opleiding, mits zij een speciaal examen in de Z. Afrikaansche wetgeving afleggen, voordat zij tot de practijk worden toegelaten.

Geen andere dan de sub a, b en c bedoelde personen zal gerechtigd zijn als public accountant op te treden, hetzij hij een Chartered Accountant is geworden door toelating tot een der 4 South African Chartered Societies.

Het beroep zal onder controle komen te staan van een Accountancy Board bestaande uit zeven leden n.l. een benoemd door het gouvernement, een afgevaardigde van elk der 4 vereenigingen en twee benoemd door de Universiteiten. Zij regelt en leidt de examens en stelt de regels vast inzake „service under articles”. De vereenigingen worden vrij gelaten om hun eigen zaken te regelen en in het bijzonder om te zorgen voor de discipline hunner leden.

Ch. HAGEMAN

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Red.: Mej. Dr. R. PHILIPS en Drs. G. L. GROENEVELD
voor bedrijfseconomie en J. P. DE HAAN en
J. C. SPANGENBERG voor accountancy

A. ACCOUNTANCY

III. LEER VAN DE INRICHTING

Kostenvergelijking bij reorganisatieplannen

Keegstra, H. — Schr. wijst op de berekeningen van Auler, Schad en Eichenauer betreffende de kostenvergelijking van ponskaartensystemen met andere werkmethode.

A III 3

Gemeentebedrijf en administratie, Gemeente belangen 21 Sept. 1936

De mechanisatie van de boekhouding van een gas- en electriciteitsbedrijf

V r i n s, — Behandeld wordt de mechanisatie door middel van een